

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

10 päivänä maaliskuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – 8 artiklan 1 kohdan c alakohta – Jäsenvaltion syyttäviviranomaisen syytetoimenpiteitä varten antama eurooppalainen pidätysmääräys, joka perustuu saman viranomaisen toteuttamaan vapaudenmenetyksen käsittävään toimenpiteeseen – TuomioistuINVALVONNAN puuttuminen ennen etsityn henkilön luovuttamista – Seuraukset – Tehokas oikeussuoja – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla

Asiassa C-648/20 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Westminster Magistrates' Court (Westminsterin rikostuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 26.11.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 1.12.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

PI,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, varapresidentti R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit L. Bay Larsen, C. Toader (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.1.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- PI, edustajanaan S. Bisnauthsingin, solicitor, valtuuttamina H. Malcolm, QC, ja J. Kern, barrister,
- Bulgarian hallitus, asiamiehinään L. Zaharieva ja T. Tsingileva,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja S. Grünheid,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

kuultuaan julkisasiamiehen 11.2.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24) (jäljempänä puitepäätös 2002/584), 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan valossa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka koskee rayonna prokuratura Svichtovin (Svishtovin alueellisen syyttäviviranomaisen syyttäjä, Bulgaria) PI:hin kohdistuvia syytetoimenpiteitä varten antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan 5, 6, 10 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(5) Unionille asetettu tavoite tulla vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaksi alueeksi johtaa EU:n jäsenvaltioiden välisen, rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen poistamiseen ja sen korvaamiseen oikeusviranomaisten välisillä luovuttamisjärjestelyillä. Lisäksi uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syyteeseen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella on aiheellista korvata jäsenvaltioiden tähänastiset perinteiset yhteistyösuhteet rikosoikeudellisten päätösten, sekä ennen tuomiota annettujen että lopullisten, vapaan liikkuvuuden järjestelmällä.
  - (6) Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.
- –
- (10) Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevat järjestelyt perustuvat jäsenvaltioiden väliseen vankkaan luottamukseen. Järjestelyjen soveltaminen voidaan keskeyttää vain, jos jokin jäsenvaltio rikkoo vakavasti ja jatkuvasti [EU] 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita, minkä neuvosto toteaa [EU] 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja minkä seurauksista on säädetty saman artiklan 2 kohdassa.
- –

- (12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan [EU-]sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjasta – erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita. – –”
- 4 Kyseisen puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.
2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.
3. Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [EU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”
- 5 Mainitun puitepäätöksen 2 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa sellaisista teoista, joista määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään 12 kuukautta, tai jos rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu, sellaisista seuraamuksista, joiden kesto on vähintään neljä kuukautta.”
- 6 Saman puitepäätöksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.
2. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on täytäntöönpanojäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, joka on toimivaltainen panemaan täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.
3. Kukin jäsenvaltio ilmoittaa neuvoston pääsihteeristölle, mikä on sen kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen oikeusviranomainen.”
- 7 Puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältö ja muoto”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettyinä seuraavat tiedot:

– –

c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan;

--”

Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus

- 8 Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettelyä säännellään vuoden 2003 luovuttamislaissa (Extradition Act 2003). Kyseisen lain ensimmäisessä osassa määritellään alueet, joille Yhdistynyt kuningaskunta voi luovuttaa jonkun henkilön. Bulgarian tasavalta kuuluu näihin alueisiin. Mainitun lain 2 §:n 7 momentin mukaan nimetty keskusviranomaisena antaa todistuksen, jos se katsoo, että pidätysmääräyksen on antanut viranomaisena, joka on pidätysmääräyksen antava viranomaisena jollakin näistä alueista.

Bulgarian oikeus

ZEEZA

- 9 Puitepäätös 2002/584 on saatettu osaksi Bulgarian oikeusjärjestystä luovuttamisesta ja eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetulla lailla (Zakon za ekstraditsiata i evropeiskata zapoved za arest, DV nro 46, 3.6.2005), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä ZEEZA). ZEEZA:n 37 §:ssä on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevat säännökset, jotka ovat sanamuodoltaan lähes täsmälleen samanlaiset kuin kyseisen puitepäätöksen 8 artikla.
- 10 ZEEZA:n 56 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla virallisella syyttäjällä on rikosasian käsittelyn esitutkintavaiheessa toimivalta antaa rikoksesta epäiltyä koskeva eurooppalainen pidätysmääräys.

NPK

- 11 Rikosprosessilain (Nakazatelno-protsesualen kodeks, DV nro 86, 28.10.2005), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä NPK), 14 §:n 1 momentin mukaan syyttäjä tekee päätöksensä henkilökohtaisen vankan käsityksensä mukaan asian kaikkien olosuhteiden objektiivisen, puolueettoman ja kattavan tutkinnan perusteella lakia noudattaen.
- 12 Rikosasian käsittelyn yhteydessä syyttäjä on toimivaltainen viranomaisena, joka NPK:n 46 §:n mukaan käyttää syyteoikeutta, toimittaa esitutkinnan ja valvoo sen laillisuutta ja moitteetonta kulkua.
- 13 Rikoksesta epäillyn henkilön vangitsemisesta rikosasian käsittelyn esitutkintavaiheessa säädetään NPK:n 64 §:ssä.
- 14 NPK:n 64 §:n 1 momentissa säädetään, että ”vangitsemisesta esitutkinnan aikana päättää toimivaltainen ensimmäisen asteen tuomioistuimen syyttäjän vaatimuksesta”.

- 15 NPK:n 64 §:n 2 momentin mukaan syyttäjä voi määrätä rikoksesta epäillyn pidätettäväksi enintään 72 tunnin ajaksi, jotta tätä henkilöä voidaan kuulla tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen päättämään mahdollisesta vangitsemisesta.
- 16 NPK:n 64 §:n 3 momentissa säädetään puolestaan, että ”asiaa yhden tuomarin kokoonpanossa käsittelevä tuomioistuin tutkii asian välittömästi julkisessa istunnossa syyttäjän, syytetyn ja tämän avustajan osallistuessa asian käsittelyyn”.
- 17 NPK:n 64 §:n 4 momentin mukaan tuomioistuin on viranomainen, jolla on toimivalta tutkia vangitsemisvaatimus ja harkita, onko syytetty vangittava, tai määrätä syytettyä koskevasta lievemmästä pakkokeinosta taikka päättää, ettei syytettyyn ole lainkaan kohdistettava pakkokeinoja.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 18 Svishtovin alueellisen syyttäviviranomaisen syyttäjä antoi 28.1.2020 eurooppalaisen pidätysmääräyksen PI:hin kohdistuvia syytetoimenpiteitä varten (jäljempänä kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys).
- 19 Kuten unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, PI:n epäillään varastaneen 8.12.2019 Svishtovin kaupungissa (Bulgaria) rahaa ja koruja yhteensä 14 713,97 Bulgarian levin (n. 7 500 euroa) arvosta, mistä seuraa yhdestä kymmeneen vuoden pituinen vankeusrangaistus.
- 20 Kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys perustuu saman syyttäjän 12.12.2019 tekemään päätökseen, jolla PI määrättiin pidätettäväksi enintään 72 tunnin ajaksi.
- 21 PI otettiin 11.3.2020 kiinni ja hänet pantiin säilöön Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella.
- 22 PI riitauttaa ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Westminster Magistrates' Courtissa (Westminsterin rikostuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta) kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyyden ja väittää, ettei Bulgarian oikeusjärjestys täytä puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja etenkin 27.5.2019 annetuissa tuomioissa OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäviviranomaiset) (C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456) ja PF (Liettuan yleinen syyttäjä) (C-509/18, EU:C:2019:457), vaatimuksia.
- 23 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Svishtovin alueellisen syyttäviviranomaisen syyttäjän mukaan eurooppalaisella pidätysmääräyksellä etsittyä henkilöä edustaa Bulgarian oikeuden mukaan asianajaja, joten hänen etujaan suojataan täysimääräisesti. Koska päätös tällaisen pidätysmääräyksen antamisesta perustuu pidätettäväksi määrittämisestä tehtyyn päätökseen, joka edellyttää sitä, että etsitty henkilö tuodaan luovuttamisen jälkeen tuomioistuimeen, joka päättää hänen vangitsemisestaan, Bulgarian menettelyllinen järjestelmä on puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, mukainen.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Bulgarian oikeudessa syyttäjän päätös, jolla etsitty henkilö määrätään pidätettäväksi, ja saman viranomaisen tämän päätöksen jälkeen antama eurooppalainen pidätysmääräys eivät voi olla tuomioistuinvalvonnan kohteena ennen etsityn

henkilön luovuttamista. Tämä tilanne eroaa näin ollen muissa jäsenvaltioissa tunnetuista menettelyllisistä järjestelmistä, jotka ovat johtaneet asiaa koskevaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on liittänyt ennakkoratkaisupyyntöönsä National Crime Agencyn (rikollisuuden torjunnasta vastaava kansallinen virasto, Yhdistynyt kuningaskunta) vuoden 2003 luovuttamislain 2 §:n 7 momentin mukaisesti antaman todistuksen, jonka mukaan kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen on antanut tältä osin toimivaltainen oikeusviranomaisena.
- 26 Kyseinen tuomioistuin pohtii kuitenkin, taataanko unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja etenkin 1.6.2016 annetun tuomion Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385) 56 kohdassa edellytetty oikeuksien kaksinkertainen suoja, jota etsityn henkilön on saatava, sen käsiteltävänä olevan asian asiayhteydessä, koska sekä kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen että kansallisen pidätysmääräyksen tai tätä vaikutukseltaan vastaavan oikeudellisen päätöksen on antanut Svishtovin alueellisen syyttäväviranomaisen syyttäjä ilman bulgarialaisen tuomioistuimen myötävaikutusta ennen kuin Yhdistynyt kuningaskunta luovuttaa PI:n.
- 27 Tässä tilanteessa Westminster Magistrates' Court päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Jos luovuttamista pyydetään etsittyä henkilöä koskevia syytetoimenpiteitä varten ja jos syyttäjä on tehnyt sekä päätöksen antaa kansallinen pidätysmääräys, johon eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, että päätöksen antaa eurooppalainen pidätysmääräys ilman tuomioistuimen myötävaikutusta ennen luovutusta, saako luovutettavaksi pyydetty henkilö unionin tuomioistuimen [1.6.2016] annetussa tuomiossa Bob-Dogi (C-241/15, [EU:C:2016:385]) tarkoitettua kahdentasoista suojaa, jos

- a) kansallisen pidätysmääräyksen vaikutus rajoittuu siihen, että [etsittyä] henkilöä voidaan pitää säilössä enintään 72 tunnin ajan, jotta hänet voidaan tuoda tuomioistuimeen, ja
- b) luovutuksen jälkeen on yksinomaan tuomioistuimen asia ratkaista, määrääkö se kyseisen henkilön vapauttamisesta vai jatkaako se säilöönottoa asian kaikki olosuhteet huomioon ottaen?”

Kiireellinen menettely

- 28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyyntönsä käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisessa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 29 Tältä osin on ensinnäkin huomautettava, että kyseinen ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen 2002/584, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Se voidaan siis ottaa käsiteltäväksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitettua kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

- 30 Kiireellisyyttä koskevasta arviointiperusteesta on toiseksi todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan huomioon on otettava se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen vapaudenmenetyksensä jatkaminen riippuu pääasian ratkaisusta (määräys 12.2.2019, RH, C-8/19 PPU, EU:C:2019:110, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Kuten tämän tuomion 18–21 kohdasta ilmenee, PI on nyt käsiteltävässä asiassa otettu kiinni ja pantu säilöön Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella.
- 32 Tästä seuraa, että PI:n pitäminen säilössä riippuu unionin tuomioistuimen ratkaisusta, koska sen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen antama vastaus saattaa vaikuttaa välittömästi kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoon ja näin ollen siihen, pidetäänkö PI säilössä.
- 33 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto päätti 17.12.2020 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön nyt esillä olevan ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, tulkittava siten, että ne tehokkaaseen oikeussuojaan, jota eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena syytetoimenpiteitä varten olevan henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset täytyvät, kun sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että oikeudellisen päätöksen, johon kyseinen määräys perustuu, on antanut syyttäjä, joka voidaan luonnehtia kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi, mutta kun niihin ei voida kohdistaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvontaa ennen kuin täytäntöönpanojäsenvaltio on luovuttanut etsityn henkilön.
- 35 Heti alkuun on muistutettava siitä, että sekä jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella, joka puolestaan perustuu jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen, on unionin oikeudessa perustavanlaatuisen merkitys, koska niiden avulla voidaan luoda ja pitää yllä alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja. Keskinäisen luottamuksen periaate edellyttää etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (tuomio 12.12.2019, Openbaar Ministerie (Ruotsin syyttäjäviranomaisen), C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamista koskevan yksinkertaistetun järjestelmän tehokkuus ja moitteeton toiminta perustuvat kuitenkin tiettyjen puitepäätöksessä asetettujen vaatimusten, joiden ulottuvuutta on täsmennetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, noudattamiseen.

- 37 Ensinnäkin on todettava, että ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että Svishtovin alueellisen syyttäviviranomaisen syyttäjä on viranomainen, joka osallistuu lainkäyttöön rikosasioissa ja toimii riippumattomasti suorittaessaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen liittyviä tehtäviä; näiden kahden edellytyksen perusteella tällainen viranomainen voidaan luonnehtia puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi (ks. analogisesti tuomio 12.12.2019, Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'in syyttäviviranomaiset, C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). PI ei myöskään riitä tää luonnehdintaa, kuten hänen edustajansa on täsmentänyt unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa.
- 38 Toiseksi on huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että muun viranomaisen kuin tuomioistuimen tekemään eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevaan päätökseen kohdistuva tuomioistuinvalvonta ei ole edellytys sille, että kyseinen viranomainen voidaan luonnehtia puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi, sillä tällainen valvonta ei kuulu kyseisen viranomaisen asemaa ja organisaatiota koskevien sääntöjen alaan, vaan se koskee tällaisen pidätysmääräyksen antamisenmenettelyä, jonka on oltava tehokasta oikeussuojaa koskevien vaatimusten mukainen (ks. vastaavasti tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen asemaa ei siten edellytä, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevaan päätökseen ja sen perustana olevaan kansalliseen päätökseen on voitava kohdistaa tuomioistuinvalvontaa. Näin ollen pelkästään sen perusteella, ettei Svishtovin alueellisen syyttäviviranomaisen syyttäjän luonnehtimista puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi ole riitautettu, ei voida katsoa, että Bulgarian menettely, jossa syyttäjä antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen, on tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvien vaatimusten mukainen.
- 39 Kolmanneksi on todettava – kuten julkisasiamies on tehnyt ratkaisuehdotuksensa 37 ja 38 kohdassa –, että se syyttäjän päätös määrätä etsityn henkilön pidättämisestä enintään 72 tunnin ajaksi, johon eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, on luonnehdittava puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi kansallista pidätysmääräystä ”vastaavaksi täytäntöönpanokelpoiseksi oikeudelliseksi päätökseksi”.
- 40 Unionin tuomioistuin on todennut tältä osin, että puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu käsite ”[kansallinen] pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös” koskee oikeusviranomaisen päättämiä kansallisia toimenpiteitä rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevan henkilön etsimiseksi ja kiinni ottamiseksi siinä tarkoituksessa, että hänet toimitetaan tuomioistuimeen rikosoikeudelliseen menettelyyn kuuluvien toimenpiteiden suorittamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 57 kohta).
- 41 Näin ollen on arvioitava, täyttääkö rikosprosessia koskeva järjestelmä, jonka nojalla syyttäviviranomainen antaa sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että päätöksen, johon kyseinen määräys perustuu, ja tuomioistuinvalvonta voidaan tältä osin suorittaa vasta etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen, puitepäätöksen 2002/584 vaatimukset eli taataanko siinä oikeuksien kaksinkertainen suoja – sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä –, jota kyseisen henkilön on saatava.

- 42 Tältä osin on huomautettava, että unionin tuomioistuin katsoi 1.6.2016 annetun tuomion Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385) 56 kohdassa, että eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva järjestelmä sisältää puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn vaatimuksen nojalla menettelyllisten oikeuksien ja perusoikeuksien kahdentasoisien suojan, jota etsityn henkilön on saatava, koska sen oikeudellisen suojan lisäksi, jota on annettava ensimmäisellä tasolla annettaessa kansallisen pidätysmääräyksen kaltainen kansallinen oikeudellinen päätös, suoja on varmistettava toisella tasolla annettaessa eurooppalainen pidätysmääräys, joka puolestaan voidaan tarvittaessa antaa lyhyessä ajassa kansallisen oikeudellisen päätöksen antamisen jälkeen.
- 43 Tämä suoja edellyttää sitä, että tehtävä päätös täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset ainakin toisella näistä suojan tasoista (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 68 kohta).
- 44 Tästä seuraa, että silloin kun jäsenvaltion lainsäädännössä toimivalta eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen on osoitettu viranomaiselle, joka siitä huolimatta, että se osallistuu lainkäyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa, ei kuitenkaan ole tuomari tai tuomioistuin, kansallisen pidätysmääräyksen kaltaisen kansallisen oikeudellisen päätöksen, johon eurooppalainen pidätysmääräys kytkeytyy, on puolestaan täytettävä nämä vaatimukset (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 69 kohta).
- 45 Näiden vaatimusten noudattamisella voidaan näet taata täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle se, että päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta syytetoimenpiteitä varten perustuu kansalliseen menettelyyn, johon kohdistuu tuomioistuINVALVONTA, ja että henkilölle, josta kansallinen pidätysmääräys on annettu, on tarjottu kaikki tämäntyyppisen päätöksen tekemiselle ominaiset takeet ja erityisesti ne takeet, jotka perustuvat puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin perusoikeuksiin ja keskeisiin oikeusperiaatteisiin (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 70 kohta).
- 46 Lisäksi on huomattava, että silloin kun pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännössä toimivalta eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen on osoitettu viranomaiselle, joka tosin osallistuu lainkäyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa mutta ei itse ole tuomioistuin, kyseisessä jäsenvaltiossa on oltava, siltä osin kuin on kyse päätöksestä antaa eurooppalainen pidätysmääräys ja erityisesti tällaisen päätöksen oikeasuhteisuudesta, käytössä sellainen oikeussuojakeino tuomioistuimessa, joka täyttää kaikki tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 75 kohta).
- 47 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa huomauttanut, tästä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että henkilön, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys syytetoimenpiteitä varten, on voitava saada tehokasta oikeussuojaa ennen kuin hänet luovutetaan pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon, ja näin on oltava ainakin toisella näistä mainitussa oikeuskäytännössä vaadituista suojan tasoista
- 48 Tällainen suoja edellyttää näin ollen sitä, että tuomioistuINVALVONTAA voidaan harjoittaa joko eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai sen oikeudellisen päätöksen osalta, johon kyseinen pidätysmääräys perustuu, ennen kuin eurooppalainen pidätysmääräys pannaan täytäntöön.

- 49 Tällä vaatimuksella puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetussa järjestelmässä, joka perustuu – kuten tämän tuomion 35 kohdassa on huomautettu – jäsenvaltioiden väliseen keskinäiseen luottamukseen, täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle voidaan taata, että eurooppalainen pidätysmääräys, jonka täytäntöönpanoa siltä pyydetään, on annettu sellaisen kansallisen menettelyn päätteeksi, johon kohdistuu tuomioistuINVALVONTA ja jonka yhteydessä etsitty henkilö on voinut saada kaikki tämäntyyppisten päätösten tekemiselle ominaiset takeet ja erityisesti ne takeet, jotka perustuvat puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin perusoikeuksiin ja keskeisiin oikeusperiaatteisiin, kuten tämän tuomion 45 kohdasta ilmenee.
- 50 Näitä näkökohtia ei kyseenalaisteta millään tavalla sillä ohjeella, joka ilmenee 12.12.2019 annetuista tuomioista Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'in syyttäviviranomaiset) (C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077) ja Openbaar Ministerie (Ruotsin syyttäviviranomainen) (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078), joihin unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa on vedottu.
- 51 Unionin tuomioistuin katsoi näistä tuomioista ensimmäisen 70 ja 71 kohdassa, että se, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä on menettelysääntöjä, joiden mukaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan syyttäjän päätöksen oikeasuhteisuus voi olla ennen etsityn henkilön tosiasiallista luovuttamista tai sen jälkeen tuomioistuINVALVONNAN kohteena ennen eurooppalainen pidätysmääräyksen antamista tai jopa lähes samanaikaisesti sen antamisen kanssa ja joka tapauksessa sen antamisen jälkeen, täyttää tehokasta oikeussuojaa koskevan vaatimuksen. Kuten kyseisen tuomion 68 ja 69 kohdasta ilmenee, sen antamisen taustalla olleessa asiassa tämä toteamus perustui sellaisten menettelysääntösten kokonaisuuteen, joilla taataan tuomioistuimen myötävaikutus heti siitä alkaen, kun etsitystä henkilöstä annetaan kansallinen pidätysmääräys, ja siis ennen kyseisen henkilön luovuttamista.
- 52 Samoin 12.12.2019 annettuun tuomioon Openbaar Ministerie (Ruotsin syyttäviviranomainen) (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078) johtaneessa asiassa syyttäjän antama eurooppalainen pidätysmääräys perustui tutkintavankeutta koskevaan oikeudelliseen päätökseen.
- 53 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 69 ja 72 kohdassa korostanut, unionin tuomioistuin otti siis tämän tuomion 50 kohdassa mainituissa tuomioissa huomioon sen, että edellytykset, joilla syyttäviviranomainen voi antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen, saattoivat olla tuomioistuINVALVONNAN kohteena ennen etsityn henkilön luovuttamista, koska näiden tuomioiden taustalla olleissa asioissa kyseessä olleissa kansallisissa lainsäädännöissä eurooppalainen pidätysmääräys perustui kansalliseen pidätysmääräykseen, jonka oli antanut tuomioistuin, joka lisäksi arvioi eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisedellytyksiä ja etenkin sen oikeasuhteisuutta.
- 54 Näiden kahden tuomion taustalla olevista asioista poiketen ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kuitenkin nyt käsiteltävässä asiassa, että Bulgarian oikeudessa säädetään vain eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta tehdyn syyttäjän päätöksen jälkikäteisestä tuomioistuINVALVONNASTA, koska tällainen valvonta voidaan toteuttaa vasta etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen.
- 55 Siitä seikasta, että Bulgarian hallitus täsmentää unionin tuomioistuimen kysymyksiin antamassaan kirjallisessa vastauksessa viittaamalla 13.1.2021 annettuun tuomioon MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4), että sen jälkeen, kun etsitty henkilö on luovutettu eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon johdosta, hänet viedään välittömästi tuomioistuimeen, joka

tutkii tarpeen määrätä hänen osaltaan vapaudenmenetystä tai vapauden rajoitusta merkitsevistä toimenpiteistä ja valvoo näin myös kyseisen pidätysmääräyksen oikeasuhteisuuden, on todettava, ettei tällä käytännöllä voida kuitenkaan varmistaa Bulgarian menettelyllisen järjestelmän yhdenmukaisuutta puitepäätöksestä 2002/584 ilmenevien vaatimusten kanssa.

- 56 On näet täsmennettävä, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 33 ja 34 kohdassa todennut – unionin tuomioistuin ei kyseisessä tuomiossa lausunut suoraan siitä, oliko Bulgarian menettely, joka koskee sitä, että syyttäjä antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen rikosasian käsittelyn esitutkintavaiheessa, tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvien vaatimusten mukainen, vaan se katsoi ainoastaan, että koska pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeudessa ei ollut olemassa erillistä oikeussuojakeinoa, unionin oikeudessa annetaan kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimelle toimivalta valvoa liitännäisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyyttä. Kyseisen tuomion perusteella ei siis voida päätellä, että unionin tuomioistuin olisi siinä katsonut, että tällainen jälkikäteen tuomioistuinvalvonnan mahdollisuus oli omiaan täyttämään etsityn henkilön oikeuksien tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset.
- 57 Näin ollen sillä, että syyttäjän päätökseen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta kohdistuu tuomioistuinvalvonta vasta etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen, ei täytetä pidätysmääräyksen antaneelle jäsenvaltiolle kuuluvaa velvollisuutta panna täytäntöön menettelysäännöt, joiden mukaan toimivaltainen tuomioistuin voi ennen tätä luovuttamista valvoa myös syyttäjän antaman kansallisen pidätysmääräyksen tai vaikutukseltaan vastaavan oikeudellisen päätöksen laillisuuden taikka eurooppalaisen pidätysmääräyksen laillisuuden.
- 58 Jäsenvaltioilla on tosin edelleen puitepäätöksen 2002/584 täytäntöönpanossa mahdollisuus antaa menettelyllisen itsemääräämisoikeutensa nojalla sääntöjä, jotka voivat olla erilaisia eri jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden on kuitenkin huolehdyttävä siitä, etteivät nämä säännöt tee tyhjäksi kyseisestä puitepäätöksestä ilmeneviä vaatimuksia etenkin kyseisen puitepäätöksen taustalla olevan, perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun oikeussuojan osalta.
- 59 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 2002/584 – jolla ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion ja sen täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomaisten välillä – tavoite voidaan toteuttaa vain kunnioittamalla SEU 6 artiklassa vahvistettuja ja perusoikeuskirjasta kuvastuvia perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita; tämä velvollisuus koskee lisäksi kaikkia jäsenvaltioita, erityisesti sekä pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota että täytäntöönpanojäsenvaltiota (ks. vastaavasti tuomio 12.2.2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 41 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 60 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, on tulkittava siten, että ne tehokkaaseen oikeussuojaan, jota eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena syytetoimenpiteitä varten olevan henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset eivät täyty, kun sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että oikeudellisen päätöksen, johon kyseinen määräys perustuu, on antanut syyttäjä, joka voidaan luonnehtia kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi, mutta kun niihin ei voida kohdistaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvontaa ennen kuin täytäntöönpanojäsenvaltio on luovuttanut etsityn henkilön.

Oikeudenkäyntikulut

- 61 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, on tulkittava siten, että ne tehokkaaseen oikeussuojaan, jota eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena syytetoimenpiteitä varten olevan henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset eivät täyty, kun sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että oikeudellisen päätöksen, johon kyseinen määräys perustuu, on antanut syyttäjä, joka voidaan luonnehtia kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi, mutta kun niihin ei voida kohdistaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvontaa ennen kuin täytäntöönpanojäsenvaltio on luovuttanut etsityn henkilön.

Allekirjoitukset